

**Richtsnoeren inzake de opname en
waardering van andere activa en passiva
dan technische voorzieningen**

1. Inleiding

- 1.1. Deze richtsnoeren worden opgesteld overeenkomstig artikel 16 van Verordening (EU) nr. 1094/2010 van het Europees Parlement en de Raad (hierna 'Eiopa-verordening')¹.
- 1.2. De richtsnoeren hebben betrekking op artikel 75 van Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad (hierna 'Solvabiliteit II-richtlijn')² en op de artikelen 7 tot en met 16 van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 van de Commissie³.
- 1.3. Deze richtsnoeren zijn gericht tot toezichthoudende autoriteiten in het kader van de Solvabiliteit II-richtlijn.
- 1.4. Deze richtsnoeren zijn bedoeld om de convergentie van professionele praktijken in de lidstaten te vergemakkelijken en ondernemingen te ondersteunen bij de opname en waardering van andere activa en passiva dan technische voorzieningen.
- 1.5. De Solvabiliteit II-richtlijn en Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 bepalen in het algemeen dat ondernemingen andere activa en passiva dan technische voorzieningen opnemen en waarderen overeenkomstig de internationale standaarden voor financiële verslaglegging (*International Financial Reporting Standards*, hierna 'IFRS') die door de Europese Commissie zijn aangenomen overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1606/2002 van het Europees Parlement en de Raad⁴, behalve wanneer dit niet consistent is met artikel 75 van de Solvabiliteit II-richtlijn.
- 1.6. In Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 wordt duidelijk omschreven in welke gevallen de waarderingmethoden niet consistent zijn met de in artikel 75 van de Solvabiliteit II-richtlijn beschreven waarderingsbenadering, en er dus andere waarderingsbeginselen of aanpassingen dan de IFRS worden toegepast.
- 1.7. In artikel 9, lid 4, van Gedelegeerde verordening (EU) 2015/35, is vastgelegd aan welke criteria moet worden voldaan als een onderneming een actief- of passiefpost wil opnemen en waarderen op basis van de waarderingmethode die zij voor de opstelling van haar enkelvoudige of geconsolideerde jaarrekening toepast. Eiopa heeft bewust niet beoordeeld welke in enkelvoudige of geconsolideerde jaarrekeningen gebruikte lokale waarderingsgrondslagen consistent zouden zijn met artikel 75 van de Solvabiliteit II-richtlijn. Eiopa heeft

¹ Verordening (EU) nr. 1094/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/79/EG van de Commissie (PB L 331 van 15.12.2010, blz. 48)

² Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf (Solvabiliteit II) (PB L 335 van 17.12.2009, blz. 1)

³ Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf (Solvabiliteit II) (PB L 12 van 17.1.2015, blz. 1)

⁴ Verordening (EG) nr. 1606/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 19 juli 2002 betreffende de toepassing van internationale standaarden voor jaarrekeningen, (PB L 243 van 11.9.2002, blz. 1)

echter wel informatie verstrekt over de grondslagen die zijn vastgelegd in de richtlijnen financiële verslaglegging.

- 1.8. Deze richtsnoeren verwijzen naar Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35, waarin de opname en meetbeginselen voor de waardering van andere activa en passiva dan technische voorzieningen worden gespecificeerd. Wanneer in deze richtsnoeren wordt gesproken over 'waardering', is dit een waardering overeenkomstig artikel 75 van de Solvabiliteit II-richtlijn.
- 1.9. Termen die niet zijn gedefinieerd in deze richtsnoeren, hebben de betekenis die is vastgelegd in de rechtshandelingen waarnaar in de inleiding is verwezen.
- 1.10. De richtsnoeren gelden vanaf 1 januari 2016.

Richtsnoer 1 – Materialiteit

- 1.11. Bij de waardering van activa en passiva houden ondernemingen rekening met het materialiteitsbeginsel als bedoeld in overweging 1 van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35. Bij de beoordeling van materialiteit wordt erkend dat kwartaalmetingen in grotere mate kunnen worden gebaseerd op schattingen en schattingsmethoden dan metingen voor de jaarlijkse financiële informatie.

Richtsnoer 2 – Consistentie in de toepassing van waarderingmethoden

- 1.12. Ondernemingen passen waarderingstechnieken op consistente wijze toe. Ondernemingen overwegen ook of als gevolg van een verandering in de omstandigheden, waaronder de hierna genoemde veranderingen, een verandering in de waarderingstechnieken of de toepassing daarvan vereist is omdat een dergelijke verandering zou leiden tot een passender meting overeenkomstig artikel 75 van de richtlijn Solvabiliteit.

Tot dergelijke veranderingen kunnen behoren:

- a) nieuwe marktontwikkelingen die de marktomstandigheden veranderen;
- b) het beschikbaar komen van nieuwe informatie;
- c) het niet langer beschikbaar zijn van eerder gebruikte informatie;
- d) verbetering in de waarderingstechnieken.

Richtsnoer 3 – Vastgoedbeleggingen en ander vastgoed: alternatieve waarderingmethoden

- 1.13. Wanneer ondernemingen ten behoeve van artikel 10 van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 vastgoedbeleggingen en ander vastgoed waarderen, kiezen zij daarvoor overeenkomstig artikel 10, lid 7, van die verordening de methode die de meest representatieve raming oplevert van het bedrag waarvoor de activa zouden kunnen worden verhandeld tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk zijn. Overeenkomstig artikel 10, lid 6, van die verordening zijn deze methoden gebaseerd op:

- a) actuele prijzen op een actieve markt voor vastgoed van een andere aard, in een andere toestand of op een andere locatie, of onderworpen aan andere huur- of andere contractuele voorwaarden, aangepast om die verschillen weer te geven;
- b) recente prijzen van soortgelijk vastgoed op minder actieve markten, met aanpassingen om eventuele veranderingen in de economische omstandigheden sinds de datum van de transacties die tegen die prijzen hebben plaatsgevonden, weer te geven;
- c) gediscanteerde-kasstroomprognoses op basis van betrouwbare schattingen van toekomstige kasstromen, ondersteund door de voorwaarden van eventuele bestaande huur- en andere contracten en, waar mogelijk, door externe bewijzen, zoals actuele markthuren voor soortgelijk vastgoed op dezelfde locatie en in dezelfde toestand, en met gebruikmaking van disconteringsvoeten die de actuele marktbeoordelingen van de onzekerheid ten aanzien van het bedrag en de timing van de kasstromen weergeven.

1.14. In sommige gevallen kunnen de verschillende voornoemde inputgegevens leiden tot verschillende waarderingen van een vastgoedobject. Ondernemingen onderzoeken de oorzaken van die verschillen om op die manier te bepalen wat binnen de reeks van schattingen van de waarde de meest representatieve is.

1.15. Wanneer ondernemingen de waardering van het vastgoedobject bepalen, houden zij rekening met het vermogen van een marktdeelnemer om economische winsten te genereren door het object optimaal te gebruiken of door het te verkopen aan een andere marktdeelnemer die het actief optimaal zou gebruiken.

Richtsnoer 4 – Vastgoedbeleggingen en ander vastgoed: bewijzen ter ondersteuning van de waardering

1.16. Als de waardering op de balans is gebaseerd op een formele taxatie of op andere informatie die dateert van voor de balansdatum, zijn ondernemingen in staat aan hun toezichhoudende autoriteit aan te tonen dat alle noodzakelijke aanpassingen zijn doorgevoerd in verband met de weergave van veranderingen in de waarde tussen de datum van de formele taxatie of andere informatie en de balansdatum.

Richtsnoer 5 – Financiële verplichtingen en eigen kredietwaardigheid

1.17. Bij de waardering van financiële verplichtingen gebruiken ondernemingen technieken waarmee een waarde kan worden vastgesteld waarvoor de passiva zouden kunnen worden overgedragen of afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk zijn, met uitzondering van eventuele aanpassingen om rekening te houden met veranderingen in de eigen kredietwaardigheid van de onderneming na de eerste opname. Deze technieken kunnen zijn gebaseerd op:

- a) een bottom-upbenadering; of

b) een top-downbenadering.

- 1.18. Bij een bottom-upbenadering bepalen ondernemingen hun eigen kredietwaardigheid bij de opname van de specifieke financiële verplichting. Het gedeelte van de spread van de disconteringscurve dat betrekking heeft op de eigen kredietwaardigheid, wordt na de eerste opname constant gehouden. In volgende waarderingen wordt de waarde berekend door het bepalen van de veranderingen in de waarde die voortvloeien uit veranderingen in de marktomstandigheden die de waarde van de financiële verplichting beïnvloeden, behalve veranderingen in de marktomstandigheden die van invloed zijn op het eigen kredietrisico.
- 1.19. Wanneer ondernemingen veranderingen in marktomstandigheden beoordelen die tot marktrisico leiden, beoordelen zij ten minste veranderingen in de relevante risicovrije rentecurve, een grondstoffenprijs, een wisselkoers of een index van prijzen of tarieven.
- 1.20. Bij een top-downbenadering bepalen ondernemingen het bedrag van de verandering in de waardering van een financiële verplichting dat is toe te schrijven aan veranderingen in het eigen kredietrisico van de onderneming en sluiten zij dit bedrag uit van de waardering.

Richtsnoer 6 – Deelnemingen in verbonden ondernemingen: IFRS-vermogensmutatiemethode

- 1.21. Wanneer ondernemingen de activa en verplichtingen van een verbonden onderneming waarderen met behulp van de IFRS-vermogensmutatiemethode overeenkomstig artikel 13, lid 5, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35, en als die verbonden ondernemingen een ander boekhoudkundig kader gebruiken dan IFRS, voeren ondernemingen waar nodig aanpassingen door om de activa en verplichtingen van die verbonden onderneming op te nemen en te waarderen overeenkomstig IFRS.
- 1.22. Bij de toepassing van artikel 13, lid 5, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 is een onderneming in staat bij haar toezichthoudende autoriteit te rechtvaardigen waarom zij niet overeenkomstig artikel 13, lid 4, van die verordening het positieve verschil tussen de activa en de passiva van de verbonden onderneming heeft berekend.

Richtsnoer 7 – Deelnemingen in verbonden ondernemingen: alternatieve waarderingmethoden

- 1.23. Wanneer ondernemingen deelnemingen in verbonden ondernemingen waarderen met behulp van alternatieve waarderingmethoden overeenkomstig artikel 13, lid 1, onder c), van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35, zijn zij in staat aan hun toezichthoudende autoriteit uit te leggen waarom het niet mogelijk is de activa en verplichtingen van de verbonden onderneming te herwaarderen met behulp van de standaardwaarderingmethode of de aangepaste vermogensmutatiemethode.

Richtsnoer 8 – Voorwaardelijke verplichtingen: voorwaardelijke verplichtingen die voortvloeien uit overeenkomsten betreffende aanvullendvermogensbestanddelen

- 1.24. Bij het sluiten van een overeenkomst die voor de tegenpartij een aanvullendvermogensbestanddeel vormt, beoordelen ondernemingen zorgvuldig of de overeenkomstige voorwaardelijke verplichting moet worden opgenomen als een passief, overeenkomstig artikel 11 van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35.
- 1.25. Indien ondernemingen een voorwaardelijke verplichting niet hebben opgenomen wanneer zij een overeenkomst hebben gesloten met een andere onderneming, met inbegrip van eventuele andere ondernemingen die tot de groep behoren, en die overeenkomst is goedgekeurd als een aanvullendvermogensbestanddeel, zijn zij in staat tegenover de toezichhoudende autoriteit te rechtvaardigen waarom zij dat niet hebben gedaan.

Richtsnoer 9 – Uitgestelde belastingen – opname en waardering

Discontering van uitgestelde belastingen

- 1.26. Ondernemingen onthouden zich van het disconteren van uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen.

Verrekening van uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen op de Solvabiliteit II-balans

- 1.27. Een onderneming verrekent uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen alleen als zij een wettelijk afdwingbaar recht heeft lopende belastingvorderingen en -verplichtingen te verrekenen en als de uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen betrekking hebben op belastingen die door dezelfde belastingautoriteit zijn geheven op dezelfde belastbare onderneming.

Opname en waardering van een netto uitgestelde belastingvordering

- 1.28. Wanneer er onvoldoende belastbare tijdelijke verschillen zijn die naar verwachting omkeren in dezelfde periode als de verwachte omkering van de aftrekbare tijdelijke verschillen, beoordeelt de onderneming hoe waarschijnlijk het is dat er belastbare winsten zullen worden gegenereerd in dezelfde periode als de omkering van de aftrekbare tijdelijke verschillen of in de voorgaande of volgende periodes waarin een belastingverlies als gevolg van de uitgestelde belastingvordering kan worden afgeboekt.
- 1.29. Bij het opstellen van prognoses van belastbare winsten en het beoordelen van de waarschijnlijkheid dat er in de toekomst voldoende belastbare winsten zullen worden gegenereerd:

- a) houden ondernemingen er rekening mee dat zelfs sterke inkomsten in het verleden mogelijk onvoldoende objectief bewijs zijn van toekomstige winstgevendheid;
- b) houden ondernemingen er rekening mee dat de mate van onzekerheid met betrekking tot toekomstige belastbare winsten uit verwachte nieuwe activiteiten toeneemt naarmate de tijdshorizon van de prognose langer wordt, en in het bijzonder wanneer deze winsten naar verwachting worden behaald op een tijdstip dat voorbij de normale planningscyclus van de onderneming ligt;
- c) houden ondernemingen er rekening mee dat sommige fiscale regels ertoe kunnen leiden dat de terugvordering van niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden wordt vertraagd of beperkt;
- d) voorkomen ondernemingen dubbeltellingen: belastbare winsten die voortvloeien uit de omkering van belastbare tijdelijke verschillen worden buiten de geraamde toekomstige belastbare winsten gehouden wanneer deze zijn gebruikt ter ondersteuning van de opname van uitgestelde belastingvorderingen;
- e) zorgen ondernemingen bij het opstellen van prognoses voor belastbare winsten ervoor dat deze prognoses geloofwaardig zijn en in grote lijnen in overeenstemming met de aannames die zijn gedaan voor andere geraamde kasstromen. Met name de aannames die ten grondslag liggen aan de prognoses dienen in overeenstemming te zijn met de onderliggende aannames voor de waarderingen van technische voorzieningen en activa op de solvabiliteitsbalans.

Richtsnoer 10 – Uitgestelde belastingen – documentatie

1.30. Ondernemingen zijn in staat om toezichhoudende autoriteiten op verzoek, op basis van hun documentatie, minimaal informatie te verstrekken:

- a) over bronnen van tijdelijke verschillen die kunnen leiden tot de opname van uitgestelde belastingen;
- b) over de toegepaste beginselen voor de opname en waardering van uitgestelde belastingen;
- c) ten aanzien van elk type verschil in timing en elk type niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden, de berekening van het bedrag van de opgenomen uitgestelde belastingvorderingen of -verplichtingen en de onderliggende aannames in verband met dat bedrag;
- d) waarin de opname van uitgestelde belastingvorderingen wordt beschreven, waaronder ten minste:
 - het bestaan van belastbare tijdelijke verschillen met betrekking tot dezelfde belastingautoriteit, dezelfde belastbare onderneming en hetzelfde type belasting die naar verwachting zullen omkeren in

dezelfde periode als de verwachte omkering van het aftrekbare tijdelijke verschil of, naargelang van het geval, die zouden leiden tot belastbare bedragen waartegen de niet-gecompenseerde fiscale verliezen of ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden kunnen worden gebruikt voordat de termijn hiervan afloopt;

- wanneer er onvoldoende belastbare tijdelijke verschillen zijn met betrekking tot dezelfde belastingautoriteit, dezelfde belastbare onderneming en hetzelfde type belasting, documentatie waaruit blijkt dat het waarschijnlijk is dat de entiteit voldoende belastbare winst zal behalen met betrekking tot dezelfde belastingautoriteit, dezelfde belastbare onderneming en hetzelfde type belasting in dezelfde periode als de omkering van het aftrekbare tijdelijke verschil of in de voorgaande of volgende periodes waarin een belastingverlies als gevolg van de uitgestelde belastingvordering kan worden afgeboekt of, naargelang van het geval, dat het waarschijnlijk is dat de onderneming belastbare winsten zal behalen voordat de termijn van niet-gecompenseerde fiscale verliezen of ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden afloopt.
- e) over het bedrag en de eventuele uiterste termijn van aftrekbare tijdelijke verschillen, niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden waarvoor uitgestelde belastingvorderingen al of niet zijn opgenomen.

Richtsnoer 11 – Behandeling van uitgestelde belasting wanneer ondernemingen niet in aanmerking worden genomen bij het groepstoezicht

1.31. Ondernemingen passen de volgende beginselen toe voor de opname van uitgestelde belasting wanneer verbonden ondernemingen niet in aanmerking worden genomen bij het groepstoezicht overeenkomstig artikel 214, lid 2, van de Solvabiliteit II-richtlijn:

- a) Wanneer deelnemingen in verbonden ondernemingen op grond van artikel 214, lid 2, onder a), van de Solvabiliteit II-richtlijn niet in aanmerking worden genomen bij het groepstoezicht, wordt de uitgestelde belasting met betrekking tot die uitgesloten onderneming noch op het niveau van de afzonderlijke onderneming, noch op groepsniveau opgenomen;
- b) Wanneer deelnemingen in verbonden ondernemingen op grond van artikel 214, lid 2, onder b) of c), van de Solvabiliteit II-richtlijn niet in aanmerking worden genomen bij het groepstoezicht, wordt de uitgestelde belasting met betrekking tot die uitgesloten onderneming niet op groepsniveau opgenomen.

Richtlijn 12 – Toepassing van in enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekeningen gebruikte waarderingmethoden overeenkomstig artikel 9, lid 4, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35

- 1.32. Ondernemingen die de afwijking als bedoeld in artikel 9, lid 4, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 toepassen, houden bij het bepalen of de waarderingen consistent zijn met artikel 75 van de Solvabiliteit II-richtlijn, rekening met de richtsnoeren 1, 2, 4, 5 en 8 tot en met 11, evenals met de vergelijkingstabel in technische bijlage 1 als referentie. De technische bijlage vormt een integraal onderdeel van dit richtsnoer.
- 1.33. Ondernemingen die binnen het consolidatiebereik vallen van een groep die geconsolideerde jaarrekeningen opstelt volgens IFRS, passen de afwijking van artikel 9, lid 4, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 niet toe.

Nalevings- en rapportageregels

- 1.34. Dit document bevat richtsnoeren die zijn uitgebracht uit hoofde van artikel 16 van de Eiopa-verordening. Ingevolge artikel 16, lid 3, van de Eiopa-verordening moeten bevoegde autoriteiten en financiële instellingen zich tot het uiterste inspannen om de richtsnoeren en aanbevelingen na te leven.
- 1.35. Bevoegde autoriteiten die voldoen of van plan zijn te voldoen aan deze richtsnoeren, dienen deze op een passende manier op te nemen in hun wetgevende of toezichthoudende kader.
- 1.36. Bevoegde autoriteiten bevestigen Eiopa binnen twee maanden na publicatie van de vertaalde versies of zij aan deze richtsnoeren voldoen of voornemens zijn hieraan te voldoen, of geven anders redenen voor niet-naleving op.
- 1.37. Indien op deze uiterste datum geen antwoord is ontvangen, zullen de bevoegde autoriteiten worden beschouwd als autoriteiten die niet voldoen aan de rapportageverplichtingen, en als zodanig worden geregistreerd.

Slotbepaling inzake herzieningen

- 1.38. Deze richtsnoeren kunnen door Eiopa worden herzien.